

prisgivne Solens Straaler og Vindens Magt, og det en af den Slags Agerbrug lader man sig efter det andet med det Spørgsmaal: er det muligt, at der her er Fremgang? Jeg kan ikke andet end tillade mig den Hensigt, om det ikke var tidsvarende fra Regjeringens Side at lade disse Forhold undersøge i deres hele Omfang. Det er umuligt, at den sparomme Gjødning, disse store Arealer erholde, er tilstrækkelig til at skaffe Fremgang i Frugtbarheden, end ikke til at holde den vedlige. De understøttes af kun smaa Engarealer og selv de gjødenne Partikler, der tilføres disse med Vandet, tages fra det store magre Opland. Enhver pløjet Mark berøves noget af sin lette Muld af Vinden, der ustandset fæver hen over de store Klader, og naar der i de dybeste Søer, som tørlægges, findes disse forbausende store Kvantiteter af Dynd, skylles deres Ophobning utvivlsomt for en stor Del Vinden, som i lange Tidrum har ført Smaadelene med sig fra Markerne og afletet noget af dem i Søer og Vandløb og ført Næsten over Spideryggen, dels hen paa de bedre Egne med bedre Læforhold, dels i Havet. Der findes, som ofte paapeget, rundt om i de daarlige Egne Spor af tidligere Skove, ikke blot de lave Burrekrat, men Rodspødene af store Træer, ikke at tale om de Bevise paa Skovenes Udstrækning, som de mange af Skov afledede Stednavne afgive. Disse Skove ere i sin Tid umuligt fremkomne under saa uheldige Jordbunds- og Læ-Forhold som de nuværende.

Der maa have fundet en Tilbagegang Sted, og det forekommer mig, at Alt tyder paa, at denne har været succesiv, har fulgt med Skovenes Obeleggelse, og at vi desværre vistnok befinde os i den endnu. Er dette rigtigt, da er ikke engang Eng-Anlægene en Begyndelse til varig Fremgang, og da er en forøget Mærgel-Anvendelse det heller ikke; den vil netop bidrage til at udpine Jorden, hvor forøget Gjødningsanvendelse ikke gaar Haand i Haand med den. Paa de noget bedre Egne, saafom ved Ringkjøbing og mellem Skive og Viborg, spores saadanne Bestræbelser for Fremgang, som f. Ex. Dyrkingen af Lupiner til Grøntgjødning, men i de rigtig magre Egne spores ingen. I Slutningen af forrige og Begyndelsen af dette Aarhundrede var der en ivrig Bevægelse for at fremstikke beplantede Hegn, der ogsaa tilveiebragtes i stort Omfang, men kun i Landets bedre Egne, og som atter, navnlig i næsten hele Sjælland, igjen ere snerede. Havde man dengang naaet at tilveiebringe Hegn i Besthylland i tilsvarende Omfang, vilde sikkert Landet have set ganske anderledes ud, og jeg tror, man vil komme til det Resultat, at der maa skaffes Læ ved Hegn og Skove og derved tillige ganske andre Fugtighedsforhold, førend man faar Fremgang istedet for Tilbagegang. I hvilket Omfang og hvorledes dette skal naas, tør jeg ikke gjøre Forslag til, men det forekommer mig, at Regjeringen forelsbig trostlig kan søge at skaffe Bedeselskabet saamegen Understøttelse som mulig, saalænge dette Selskab arbejder som hidtil, og saalænge det er saa let at kontrollere dets Virksomhed gjennem de aarligt udgivne Beretninger og Regnskaber.

Lil at fremme alle Slags landøkonomisk-tekniske Arbejder i Sylland, f. Ex. Udarbejdelsen af Planer til Vandløbsreguleringer, Overrislingskanaler o. desl., med Beregninger over Nytte-Virkningerne for større Arealer, vilde det være af stor Betydning, navnlig gjøre slige Planers Udarbejdelse endel billigere, om Generalstabens Opnaalinger kunde skride langt hurtigere frem, end det nu sker, samt om der havde bedre minorerede Matrikulkort. Disse Korts Formindfælsse er nemlig i sin Tid foretaget tilbids meget usigtigt, og de staa i relativ Godhed langt tilbage for Originalerne. Skulde der kunne opnaas Midler til en ny Minorering i større Omfang, burde det formentlig tages under Overveielse, om man ikke ved Hjælp af Generalstabsmaalingerne maatte være istand til nærmere at berigtige Maalestoksforholdet (o: nærmere bestemme Hovedfortenes Indrympning).

Svad der af Forslag og Hensigtninger er indeholdt i det Foregaaende, bestaar i, at jeg har tilladt mig:

- at tilraade en Samarbejdelse af Vandløbslovgivningen, saa at den kan blive klarere i sine Principer og simplere i sin Anvendelse, medens jeg har undladt at gaa ind paa Detaillerne, som med mere Nytte ville kunne forhandles i den af Ministeriet til en Revision af bemeldte Lovgivning nedsatte Kommission,
- at henlede Opmærksomheden paa det Dnsfellige i, at det overalt er vedkommende Autoriteter, som forestaa Gjennemførelsen af de vigtigere Vandløbs rationellere Ordning og føve Tilsynet med den fremtidige Opretholdelse af Ordningen,
- at henlede Opmærksomheden paa det Dnsfellige i, at vedkommende Autoriteter og Landvæsenkommissionerne faae Hjælp af den virkelige Sagskundskab, hvilken Hjælp det vistnok er endnu vigtigere at lade tilflyde Landvæsenkommissionerne end Overlandvæsenkommissionerne (fr. Loven af 30te December 1858 § 24),